

دانلود جزوه حقوق مدنی 5

[برای دانلود جزوه کامل اینجا کلیک کنید](#)

نمونه متن جزوه:

در قدیم، مسئولیت قراردادی را از مسئولیت قهری تفکیک می کردند. قانون مدنی فرانسه مسئولیت قراردادی را با عنوان "خسارات ناشی از عدم اجرای تعهد" مطرح کرده و در فصل دیگری، به مسئولیت ناشی از جرم و شبه جرم مدنی پرداخته .

قانون مدنی ما هم به پیروی از قانون مدنی فرانسه، همین روش را برگزیده و مسئولیت قراردادی را با عنوان "خسارات حاصله از عدم اجرای تعهدات" در مواد تا بررسی کرده و مسئولیت خارج از قرارداد ضمان قهری را در مبحث اتلاف و تسبیب از ماده ی تا مورد بحث قرار داده است.

این تفکیک، به نظر اغلب نویسندگان و حقوقدان های قدیم، معقول و منطقی است؛ چرا که اعتقاد بر این دارند که در مسئولیت قراردادی، یک قراردادی بین طرفین وجود دارد و به واسطه ی نقض آن قرارداد، طرف مسئول قلمداد میشود. اما در مسئولیت قهری و الزامات خارج از قرارداد، آن شخصی که مسئول است، قانون را نقض میکند .

پس خلاصه اینکه، نظریه ی سنتی میگوید که مسئولیت ناشی از قرارداد، ناشی از نقض یک قرارداد است و م مسئولیت قهری، ناشی از قانون است.

به این نظریه، یک ایرادی وارد است: وقتی که میگوییم مسئولیت ناشی از قرارداد، ناشی از نقض قرارداد است نه خود قرارداد .

یعنی یک قراردادی هست که طرف برخلاف آن انجام میدهد و به واسطه ی اینکه برخلاف قرارداد عملی را انجام داده، مسئول قلمداد میشود. یعنی قرارداد یک چیز است و نقض قرارداد چیز دیگری است و اصلا ربطی به قرارداد ندارد. مثلا من در

قرارداد متعهد شدم که خانه ی شمارا در آبان ماه تحویل بدهم، حالا وقتی در موعد مقرر تحویل نمی دهم، ربطی به قرارداد پیدا نمی کند و من خارج از قرارداد یک نقضی را دارم انجام میدهم و به واسطه ی آنهم مقصر قلمداد می شوم.

پس نتیجه گیری اینکه؛ بین مسئولیت قراردادی و قهری، اختلاف اساسی وجود ندارد و قواعد بنیادین حاکم بر آنها یکسان است .

در مقابل، یکسری ها تفاوت هایی را بیان کردند که اثبات بکنند این باهم فرق دارند. اینها به مفهوم و اثبات تقصیر، قابلیت پیش بینی ضرر، شرط عدم مسئولیت، مطالبه قبلی، مسئولیت تضامنی، مرور زمان و اهلیت را به عنوان تفاوت پرداختند.

مفهوم تقصیر : مولفان قدیمی میگویند که تقصیر، دارای درجه بندی هایی است : سنگین، سبک و بسیار سبک. در مسئولیت قراردادی، تقصیر سنگین یا سبک شرط است و تقصیر بسیار سبک باعث مسئولیت نخواهد شد. اما در مسئولیت ناشی از جرم و شبه جرم، هر نوع تقصیر، حتی تقصیر بسیار سبک هم کافی است.

اثبات تقصیر : در مسئولیت قراردادی، همین که طرف بر خلاف قرارداد اقدام کرده، مقصر است و نیازی به اثبات تقصیر وجود ندارد، یعنی تقصیر مفروض است. اما در مسئولیت خارج از قرارداد، اصولا تقصیر وارد کننده زیان باید اثبات بشود. توسط طرف مقابل

قابلیت پیش بینی ضرر : در مسئولیت قراردادی، ضرر باید به هنگام عقد قرارداد پیش بینی شده باشد و یا عرفا قابل پیش بینی باشد. اما در مسئولیت غیرقراردادی، قابلیت پیش بینی وجود ندارد. هرچند که این موضوع در حقوق ایران مبنایی ندارد و در حقوق ما، قابلیت پیش بینی ضرر در هر زمینه، شرط مسئولیت است.

شرط عدم مسئولیت : در مسئولیت قراردادی، ما میتوانیم عدم مسئولیت را شرط بکنیم ولی در مسئولیت قهری، چون با نظم عمومی است، نمیتوانیم عدم مسئولیت را شرط بکنیم و همچنین شرطی باطل است.

مطالبه قبلی : در حقوق فرانسه، مطالبه ی قبلی ایفای تعهد در مسئولیت قراردادی، برخلاف مسئولیت ناشی از جرم و شبه جرم، شرط است. مثلا اگر شخصی خانه اش را فروخته و در آبان ماه باید تحویل بدهد، شخص خریدار باید تحویل خانه را مطالبه بکند و بعد از آن اگر تحویل نداد، فروشنده مسئول قلمداد میشود.

در اینجا هم باز حقوق ما با حقوق فرانسه فرق میکند؛ چه در قراردادی و چه در قهری، مطالبه شرط نیست.